

Meliton af Sardes om kristenforfølgelser inder Marcus Aurelius

Meliton var biskop i byen Sardes i Anatolien. Omkring år 170 skrev Meliton en værk, der forsvarede kristendommen. Indledningen af hans bog indeholdt en bøn dedikeret til kejser Marcus Aurelius om at bremse forfølgelserne af kristne i den romerske provins Asien. Passagen citeres af kirkehistorikeren Eusebius (ca. 260-340).

Det er sket, som aldrig før har fundet sted: de gudfrygtiges slægt¹ forfølges nu: I Asien bliver der gået frem mod dem med nye bestemmelser.² De skamløse angivere og de, der er begærlige efter andres ejendom, benytter lovene som påskud og røver åbenlyst. Ved nat og ved dag udplyndrer de dem, der intet ondt har gjort.

Hvis dette sker efter din befaling, da er det i sin orden. Thi en retfærdig regent ville aldrig fatte uretfærdige beslutninger. Vi finder os gerne i den udmærkelse, som en sådan død er, men vi overbringer dig denne bøn, for at du kan skaffe dig oplysninger om dem, der bringer denne strid i stand, så du kan dømme, om de fortjener død og straf eller at leve i ro og god behold. Men hvis denne nye beslutning og lov, som ikke engang burde anvendes overfor barbariske fjender, ikke stammer fra dig, da beder vi dig end mere om ikke at tåle, at vi således plyndres af folkeskaren. Thi vor filosofi havde først magt i barbarernes lande,³ men da den havde fået fodfæste blandt dine undersåtter under din forfader Augustus' stærke regering, blev den særlig for dit rige til et gunstigt varsel. Thi fra da af voksede romerherredømmet sig stort og herligt. Nu er du blevet den velkomne indehaver af dette herredømme, og således skal det gå med din søn, hvis du holder fast ved den filosofi, som voksede op sammen med riget og begyndte under Augustus, og som også dine forfædre har vist ære sammen med de andre religioner. At der ingen ulykker er sket siden Augustus' regering, men at tværtimod alt har formet sig herligt og ærefuldt efter alles bønner, det er et slående bevis for, at vor lære er blomstret frem til bedste for et rige, der var godt begyndt. De eneste af alle disse, der har talt ringeagtende om vor lære var Nero og Domitian, som blev overtalt dertil af nogle forførere. Fra deres dage har den dumme skik levet videre, at nogle kommer frem med løgnagtige angivelser mod de kristne. Men dine fromme fædre rådede bod på deres uvidenhed, idet de ofte skriftligt dadlede dem, der vovede på ny at gå frem mod disse. Blandt dem var din bedstefar, Hadrian. Det ses, at han foruden til mange andre har skrevet til Fundanus, prokonsulen og statholderen over Asien.⁴ Din far⁵ skrev, da du regerede sammen med ham, til byerne, om at man ikke på ny måtte gå frem mod os. Blandt andet skrev han til dem i Larissa, Thessalonika⁶ og Athen og til alle grækerne. Da du har den samme gode mening som disse om de kristne, ja i endnu højere grad, fordi din mening er mere human og bedre filosofisk underbygget, er vi overbevist om, at du vil gøre alt, hvad vi beder dig om.

Eusebius: *Historia Ecclesiastica* 4,9. Overs. K. Bang: *Eusebs kirkehistorie* (bind 2), Kbh. (1945), s.204f..

¹ Dvs. de kristne

² Der hentydes muligvis til bestemmelser fra provinsens statholder, der har gjort det nemmere at optræde som angiver mod kristne.

³ Dvs. blandt jøderne

⁴ Hadrians brev til statholderen af provinsen Asien ca. 125 citeres andesteds af Eusebius' kirkehistorie (4,9). I brevet beordrer Hadrian, at anklagerne mod de kristne skal prøves ved domstolene på lovlig vis.

⁵ Kejser Antoninus Pius, som Marcus Aurelius regerede sammen med fra år 146.

⁶ Larissa... Thessalonika: Byer i Thessalien og Makedonien